

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Ọkan Ọgọ̀rùn-ún àti Méje

Ìtàn Àsọtẹ̀lẹ̀: Láti ọ̀dọ̀ Jeroboamu sí Josiah àti Ìmúpadàbòsípò Àwọn Ọ̀nà Àtíjọ̀

Jeff Pippenger
2024-02-29

Ní ọ̀dún 1844, àwọn Pùròtẹ̀sítàntì ilẹ̀ Amẹ̀ríkà yọ ara wọn kúrò nínú ìṣípò Millerite, wọn sì gba ipò àsọtẹ̀lẹ̀ wọn gégé bí ọmọ̀bínrín Bábílónì, gégé bí a ti sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú bí Jeroboamu ẹ̀ dá ètò ijọ̀sin èké sílẹ̀ nígbà tí àwọn ẹ̀yà mẹ̀wàà àríwá rẹ̀ yapa kúrò ní ìjọ̀ba gúúsù Jùdà. Àwọn ọmọ̀ málúù wúrà méjì ti Jeroboamu, ọkan ní ilú Bẹ̀tẹ̀lì (ìtumọ̀ rẹ̀ ni “ilẹ̀ Ọ̀lọ̀run”/Ìjọ̀), àti èkejì ní Dáni (ìtumọ̀ rẹ̀ ni idájọ̀/Ìpínlẹ̀), jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ètò èké tí Ìjọ̀ àti Ìpínlẹ̀ tí n sàpẹ̀rẹ̀ Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà. Gbogbo àwọn èròjà inú ètò èké tí ijọ̀ àti ìpínlẹ̀ ti Jeroboamu ni a ẹ̀ gégé bí ilànà kan náà gan-an tí a fi hàn nínú ìṣòtẹ̀ Aaroni. Nítorí náà, ètò èké ijọ̀sin Jeroboamu jẹ̀ àwòrán ètò èké ijọ̀sin Aaroni.

Ètò èké tí Jeroboamu dá kalẹ̀ sàfihàn ètò ijọ̀sin tí Pùròtẹ̀sítàntì gbé ga nígbà tí ó yà ara rẹ̀ kúrò nínú ìṣípò àngẹ̀lì àkókò, tí ó sì di ọmọ̀bínrín, tàbí àwòrán ẹ̀ranko Romu ti ipò pòòpù. Ní igbà idásílẹ̀ gan-an ti ètò èké Jeroboamu, wòlì kan láti Jùdà dojú kọ̀ pẹ̀pẹ̀ rẹ̀ àti ètò ijọ̀sin èké náà. Ní ọ̀dún 1844, ní ibèrẹ̀pẹ̀pẹ̀ gan-an ti ipa Pùròtẹ̀sítàntì apẹ̀yíndà ní fifi ètò ijọ̀sin kan kalẹ̀ tí a sàfihàn gégé bí ọmọ̀bínrín Romu, àwọn Míléràitì, nípa ìgbàgbọ̀, wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ ti ibùsùn ọ̀run, wọn sì mọ̀ ojọ̀ Ìsinmi, bẹ̀ ẹ̀ ni wọn sàpẹ̀rẹ̀ ibáwí àsọtẹ̀lẹ̀ sí àwọn ọmọ̀bínrín Romu, tí wọn yàn láti máa tẹ̀sìwájú ní pípamọ̀ ààmì àṣẹ̀ Romu—ijọ̀sin Ojọ̀ Àìkú.

Wòlì ti Jùdà tí ó dojú kọ̀ Jeroboamu, níbẹ̀ àti nígbà náà gan-an sọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ kan kalẹ̀.

Ó sì ké sí pẹ̀pẹ̀ nípa ọ̀rọ̀ Olúwa, ó sì wí pé, “Pẹ̀pẹ̀, pẹ̀pẹ̀, bá yí ni Olúwa wí: Wò ó, a ó bí ọmọ̀ kan fún ilẹ̀ Dáfídì, Jósíà ni orúkọ̀ rẹ̀; lórí rẹ̀ ni yóò tí rú àwọn àlùfáà àwọn ibi gíga tí n sun tùràrí lórí rẹ̀, a ó sì sun egungun èniyàn lórí rẹ̀.” Ó sì fi àmì kan hàn ní ojọ̀ náà gan-an, ó ní, “Èyí ni àmì tí Olúwa ti sọ̀: Wò ó, a ó ya pẹ̀pẹ̀ náà sí méjì, a ó sì da eérú tí ó wà lórí rẹ̀ sílẹ̀.” 1 Àwọn Oba 13:2, 3.

Àsọtẹ̀lẹ̀ náà ní itúnlò ọ̀rọ̀ náà “pẹ̀pẹ̀.” Itúnlò ọ̀rọ̀ kan tàbí gbólóhùn kan nínú àsọtẹ̀lẹ̀ dúró gégé bí àmì iránsẹ̀ àngẹ̀lì kejì, nípa bẹ̀ ẹ̀ sì n ẹ̀ idánimọ̀ ọ̀dún 1844, nígbà tí àngẹ̀lì kejì dé, tí Pùròtẹ̀sítàntì sì subú, tí ó di ọmọ̀bínrín Bábílónì. Ní àkókò kan náà ni wòlì náà fi àmì kan hàn, gégé bí àwọn Millerite ní ọ̀dún 1844 ẹ̀ mọ̀ àmì ojọ̀ ìsinmi náà. Bí Jeroboamu ẹ̀ halẹ̀ mọ̀ wòlì náà nínú àwọn ẹ̀sẹ̀ tí ó tẹ̀lẹ̀, ọ̀wọ̀ rẹ̀ dì, nípa bẹ̀ ẹ̀ sì n tọ̀ka sí àmì Bábílónì tí a fi ipa múni gbà lórí iwájú orí tàbí lórí ọ̀wọ̀, èyí tí, nígbà tí a bá gbà á ní ti ẹ̀mí, máa sọ̀ èniyàn di aláílẹ̀rẹ̀ fún ayérayé.

Fún ètẹ̀ iwádìí yí, a ní ronú lórí àsọtẹ̀lẹ̀ tí wòlì náà gbé kalẹ̀ tí ó n fi hàn pé, “a ó bí ọmọ̀ kan fún ilẹ̀ Dáfídì, Jósáyà ni orúkọ̀ rẹ̀; lórí rẹ̀ ni yóò rú àwọn àlùfáà ibi gíga tí n sun tùràrí lórí rẹ̀, a ó sì sun egungun èniyàn lórí rẹ̀.” Jósáyà tùmọ̀ sí “ìpílẹ̀ Ọ̀lọ̀run”, ó sì dúró fún àwọn ìpílẹ̀ Adventism tí a kọ̀ nínú itàn gan-an náà tí a fi Jeroboamu sàpẹ̀rẹ̀ nígbà iforúkọ̀sílẹ̀ rẹ̀ ti ètò ijọ̀sin èké rẹ̀. Lórí ètò ijọ̀sin èké tí Jeroboamu dá sílẹ̀, Jósáyà yóò fiyà jẹ̀ àwọn àlùfáà tí ó sàájú nínú ijọ̀sin àròpò náà.

Wólù nàà sàìgbòràn sí àṣẹ Olúwa pé kí ó má ṣe padà lọ ní ọ̀nà tí ó ti wá sí ìgbékalẹ̀ Jeroboamu, àti pé kí ó má ṣe jẹ̀ tàbí mu ní Bẹ̀tẹ̀lì. Nígbà tí ó jẹ̀ ọ̀unjẹ̀ wólù èké tí Bẹ̀tẹ̀lì, a fi í hàn gégé bí àpẹ̀rẹ̀ ikú tí a ó mú wá sórí àwọn ẹ̀ni tí, léyìn ọ̀dún 1844, yóò yan láti padà sí, kí wọn sì jẹ̀ àwọn èkò àti àwọn ọ̀nà èké tí iṣẹ̀ wíwólù tí Pírótésítántì ipẹ̀yìndà, gégé bí iṣọ̀tẹ̀ ọ̀dún 1863 tí sojú fún un. Ibusùn ikú àwọn tí wọn sọ̀tẹ̀ ní ọ̀dún 1863 yóò jẹ̀ ibusùn ikú kan nàà pẹ̀lú tí wólù èké tí Bẹ̀tẹ̀lì. Ibusùn ikú Pírótésítántì ipẹ̀yìndà ni itàn August 11, 1840 tí tí dé 1844, nígbà tí a kojá wọn lọ; àwọn tí wọn ti jẹ̀ ẹ̀niyàn àyànfẹ̀ Ọ̀lórùn rí, wọn sì di àwọn ọ̀mọ̀bìnrin Romu. Ibusùn ikú Adventismu tí Laodikea pẹ̀lú yóò wà láàárín ojó tí àngẹ̀lì alágbára nàà sọ̀kalẹ̀ ní September 11, 2001, gégé bí ó ti ṣe ní 1840, àti wákàtì ilẹ̀-írí nílá nàà, tí ó dúró fún ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú tí n bọ̀ láipẹ̀.

Ní ojọ̀ kọ̀kànlá, oṣù Kẹ́sán, ọ̀dún 2001, ìdidi àwọn egbèrún méeèdógún lé ní ọ̀górìn méré̀n bẹ̀rẹ̀, àngẹ̀lì nàà sì bẹ̀rẹ̀ sí í rìn gba Jerusalemu lọ, ó n fi àmì sí iwájú orí àwọn tí n sùfèè tí wọn sì n kẹ̀ nítórí àwọn ohun ìrira tí a ṣe ní ilẹ̀ nàà (Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà), àti nínú ijo (Adventism tí Laodicea). Ní ojọ̀ kọ̀kànlá, oṣù Kẹ́sán, ọ̀dún 2001, ẹ̀ṣẹ̀ àwọn baba tí àwọn ohun ìrira méré̀n inú Ìsíkíèlì dúró fún, di ọ̀títọ̀ idánwò tó wà níwájú ní ilà̀nà ìdidi tí ó bẹ̀rẹ̀ nígbà nàà.

Ìdánwò ọ̀dún 1863 ní í ṣe pẹ̀lú àwọn ipilẹ̀ iṣisẹ̀ Mílóráítì gégé bí a ti sojú wọn nínú “àkókò méje” tí Lefitíkù oṣun-mẹ̀fà, tí a ti kò sílẹ̀ ní ọ̀dún 1863. Ìdánwò nàà ní í ṣe pẹ̀lú ifẹ̀ tàbí àifẹ̀ láti padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ̀ Jeremáyà kí a lè rí isinmi ọ̀jò ikéyìn. Ìdánwò ọ̀dún 1888 sì ni iránsẹ̀ nàà sí ijo Laodíkeà gégé bí àwọn Àgbà Jones àti Waggoner ṣe mú un wá, èyí tí ó sì tún jẹ̀ iránsẹ̀ idáláre nípa igbàgbò.

Ní ọ̀dún 1856, iránsẹ̀ sí Laodíkeà kọ̀kọ̀ dé inú iṣisẹ̀ àwọn Millerite, ó sì dé pẹ̀lú imọ̀lẹ̀ tí a pò sí í ti “àwọn ìgbà méje,” sùgbón ìrírí tí a sojú rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn oogun itojú inú iránsẹ̀ sí Laodíkeà, pẹ̀lú iránsẹ̀ itàn àsọ̀tẹ̀lẹ̀ nàà, ni a kò ní ọ̀dún 1863. A sojú ìrírí nàà nípasẹ̀ iran (mareh) tí “ifarahàn,” àti iran (chazon) tí “itàn àsọ̀tẹ̀lẹ̀” tí a kò pátápátá. Àwọn iran méjèjì wònyí tí rí imúṣẹ̀ wọn ní October 22, 1844, àti léyìn ọ̀dún mọ̀kàndínlógún ni a tún kò wọn méjèjì, nítórí Jèsù máa n fi ọ̀pin hàn ní ibèrẹ̀ nígbà gbogbo.

Ní September 11, 2001, idánwò àwọn iṣọ̀tẹ̀ tí 1863 àti 1888 tún di ọ̀títọ̀ idánwò lẹ̀kansi, nítórí pé àwọn méjèjì ní isopò pẹ̀lú àwọn ọ̀nà àtíjọ̀ tí Jeremiah. Ní ojọ̀ nàà ni iránsẹ̀ ọ̀jò èhin dé, àti idánwò tí 1919 nàà sì dé pẹ̀lú, nítórí pé ní 1919, a gbé ihìnre èké tí Kristi kan kalẹ̀, ẹ̀ni tí kò ní ibáṣepò àsọ̀tẹ̀lẹ̀ kankan, gégé bí iránsẹ̀ ifàjẹ̀ “àlàáfíà àti ààbò.” Nígbà tí àngẹ̀lì alágbára tí Ifihàn orí kejídínlógún sọ̀kalẹ̀ ní September 11, 2001, ẹ̀ṣẹ̀ kìn-ín-ní sí ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀ta ṣe, àti pé ẹ̀ṣẹ̀ kìn-ín-ní sí ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀ta sojú fún iránsẹ̀ “ohùn àkókó”.

“Njẹ̀ bá yí ni ọ̀rọ̀ nàà tí dé pé mo ti kéde pé a ó fi ìgbì omi nílá gbá New York kúrò? Èyí kò sí nígbà kankan tí mo sọ. Mo ti sọ pé, bí mo ṣe n wo àwọn ilẹ̀ nílánlá tí wọn n kọ̀ síbẹ̀, àtẹ̀gùn lé àtẹ̀gùn, ‘Írú iṣẹ̀lẹ̀ ẹ̀lẹ̀rùjẹ̀jẹ̀ wo ni yóò ṣẹ̀lẹ̀ nígbà tí Olúwa yóò dide láti mì ilẹ̀ ayé gidigidi! Nígbà nàà ni a ó mú ọ̀rọ̀ Ifihàn 18:1–3 ṣe.’ Gbogbo orí kẹ̀tálá-dín-lógún Ifihàn jẹ̀ ikilò nípa ohun tí n bọ̀ wá sórí ilẹ̀ ayé. Sùgbón mì ò ní imọ̀lẹ̀ kankan ní pàtó nípa ohun tí n bọ̀ wá sórí New York, bí kò ṣe pé mo mò pé ní ojọ̀ kan àwọn ilẹ̀ nílánlá tó wà ní bẹ̀ ni a ó wó lulẹ̀ nípasẹ̀ yíyí padà àti iyípadà padà agbára Ọ̀lórùn. Láti inú imọ̀lẹ̀ tí a fi fún mì, mo mò pé iparun wà ní ayé. Ọ̀rọ̀ kan láti ọ̀dò Olúwa, ifowọ̀kan kan láti agbára nílá rẹ̀, àwọn ilẹ̀ gígá púpò wònyí yóò wó. Iṣẹ̀lẹ̀ yóò ṣẹ̀lẹ̀ tí ibèrù wọn kò ṣeé ronú inú.” Review and Herald, July 5, 1906.

Pèlú dídé àngẹ̀lì Ìfihàn orí kejìdínlógún, òjò ikeyin bèrè sí í rọ̀, “àríyànjiyàn wòlì” tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú Habakuku orí kejì sí bèrè. Àríyànjiyàn nàà jẹ́ lórí ọ̀nà méjì ìmúlò fún lílọ́yẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì, àti iránsẹ̀ òjò ikeyin èké kan àti tòótọ́ kan. Àríyànjiyàn nàà parí nígbà tí “ohùn kejì” ti Ìfihàn orí kejìdínlógún dé, tí ó sì fi ibèrè idájó isákóso Olórun lórí Bábílónì òde-òní hàn, tí ó sì pe agbo miràn ti Olórun jáde kúrò ní Bábílónì. Dídé ohùn kejì nàà samisi òpin itàn fífí èdìdì lé ọ̀górùn-ún mèrìnlélógòjì egbèrún nàà, èyí tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ iríra kerin, tí ó sì tún sojú fún iran kerin àti ikeyin ti Adventismu Laodísià gégé bí ẹ̀ni tí ń foríbalẹ̀ fún oòrùn, ní àkókò òfin Ojọ̀ Àìkú tí ó súnmó dé.

Ibusun-iku Pótésítántì aláìgbòràn, láàrín isàlẹ̀ angẹ̀lì nàà àti ilẹ̀kùn tí a ti pa ti ọ̀dún 1844, jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ ibusun-iku Adventisimu Laodísià láàrín isàlẹ̀ angẹ̀lì nàà àti ilẹ̀kùn tí a ti pa ti òfin Ojọ̀ Àìkú tí ó ń bọ̀ láipẹ̀. Wòlì láti Júdá ni a sin sínú ibojì kan nàà pèlú wòlì èké ti Bètẹ̀lì, àti nígbà tí ọ̀ba Josiah bèrè àtúnşẹ̀ rẹ̀, ó dúró níwájú ibojì gan-an nàà. Àtúnşẹ̀ ọ̀ba Josiah, ẹ̀ni tí orúkọ̀ rẹ̀ dúró fún “àwọn ipilẹ̀ Olórun”, bèrè nígbà tí Olórun bèrè sí í darí àwọn èniyàn Rẹ̀ ti ojọ̀ ikeyin padà sí àwọn ipilẹ̀ nàà ní September 11, 2001. Àtúnşẹ̀ rẹ̀ ti bèrè nígbà tí a gbé işẹ̀ itúnşẹ̀ tẹ̀npilì nàà kalẹ̀.

Ó sì şẹ̀ ní ọ̀dún ketàlá léyìn mēwàá ijọ̀ba Jósíà ọ̀ba, pé ọ̀ba rán Şáfàni ọ̀mọ̀ Aşáláyà, ọ̀mọ̀ Meşúlámù, akòwé, sí ilé Olúwa, wí pé, Gòkè lo sọ̀dọ̀ Hilikíà àlùfàà àgbà, kí ó kó iye fàdàkà tí a mú wá sínú ilé Olúwa jọ̀, èyí tí àwọn olùşẹ̀ ẹ̀nu-ọ̀nà ti gbà lówó àwọn èniyàn: kí wọn sì fi í lé ọ̀wọ̀ àwọn olùşẹ̀ işẹ̀, àwọn tí ń bójú tó ilé Olúwa: kí wọn sì fi í fún àwọn olùşẹ̀ işẹ̀ tí ń bẹ̀ nínú ilé Olúwa, láti tún àwọn ibi tí ilé nàà ti fọ̀ şẹ̀, fún àwọn gbénàgbénà igi, àti àwọn akẹ̀kọ̀ ilé, àti àwọn ọ̀mọ̀ òkúta, àti láti rà igi àti òkúta tí a gbé láti fi tún ilé nàà şẹ̀. Şùgbón wọn kò bèèrè işirò owó nàà lówó wọn, èyí tí a fi lé ọ̀wọ̀ wọn, nítorí pé wọn hùwà pèlú òtító. Hilikíà àlùfàà àgbà sí sọ̀ fún Şáfàni akòwé pé, Mo ti rí iwé òfin nínú ilé Olúwa. Hilikíà sì fi iwé nàà fún Şáfàni, ó sì kà á. Şáfàni akòwé sì tọ̀ ọ̀ba wá, ó sì mú ọ̀rọ̀ padà wá fún ọ̀ba, ó sì wí pé, Àwọn iránsẹ̀ rẹ̀ ti kó owó tí a rí nínú ilé jọ̀, wọn sì ti fi í lé ọ̀wọ̀ àwọn tí ń şẹ̀ işẹ̀, àwọn tí ń bójú tó ilé Olúwa. Şáfàni akòwé sì fi hàn fún ọ̀ba, wí pé, Hilikíà àlùfàà ti fi iwé kan fún mi. Şáfàni sì kà á níwájú ọ̀ba. Ó sì şẹ̀, nígbà tí ọ̀ba gbọ̀ ọ̀rọ̀ inú iwé òfin nàà, pé ó ya aşọ̀ rẹ̀. Ọ̀ba sì pàşẹ̀ fún Hilikíà àlùfàà, àti Ahikámù ọ̀mọ̀ Şáfàni, àti Ákíbóri ọ̀mọ̀ Mikáyà, àti Şáfàni akòwé, àti Ásáyà iránsẹ̀ ọ̀ba, wí pé, E lo, ẹ̀ wádií lódọ̀ Olúwa fún mi, àti fún àwọn èniyàn, àti fún gbogbo Júdá, nípa ọ̀rọ̀ inú iwé yí, tí a rí: nítorí títóbi ni ibínú Olúwa tí ó ru sí wa, nítorí àwọn baba wa kò fetí sí ọ̀rọ̀ inú iwé yí, láti şẹ̀ gégé bí gbogbo ohun tí a kọ̀ sí nípa wa. 2 Àwọn Oba 22:3–13.

Àsọtẹ̀lẹ̀ pé a ó bí ọ̀mọ̀ kan tí a ó pè ní Josiah, ń tọ̀ka sí September 11, 2001, nígbà tí angẹ̀lì alágbára nàà sọ̀kalẹ̀ wá, tí ó sì darí àwọn èniyàn Rẹ̀ ti ojọ̀ ikeyin padà sí àwọn ọ̀nà àtijọ̀. Isọ̀kalẹ̀ yẹn ni a ti fi isọ̀kalẹ̀ angẹ̀lì kan nàà ní August 11, 1840 sàpẹ̀rẹ̀ tẹ̀lẹ̀. Àwọn isọ̀kalẹ̀ méjèjèjì nàà fi àmì ìmùşẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ kan nípa Islam hàn. Àwòrán-itàn ẹ̀ni tí orúkọ̀ rẹ̀ ní ibáşepọ̀ pèlú itọ̀kasí şáájú, àti pèlú itẹ̀jádẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ìmùşẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àsikò nípa Islam tí a rí nínú Revelation chapter nine verse fifteen, ni Josiah.

Nínú isọ̀kalẹ̀ méjèjèjì ti àngẹ̀lì Ìfihàn orí kẹ̀wàá tàbí kejìdínlógún, a samisi orúkọ̀ nàà “Josiah.” Josiah Litch gbé ihinrere Islam kalẹ̀, èyí tí ó şẹ̀ ní August 11, 1840, àti ní September 11, 2001, asọtẹ̀lẹ̀ ibí ọ̀mọ̀ kan tí a pè ní Josiah, èyí tí wòlì aláìgbòràn ti gbé kalẹ̀ nínú itàn Jeroboamu, şẹ̀ ní Adventismu Laodicea bí àngẹ̀lì nàà ti darí àwọn èniyàn ojọ̀-ìkeyin Rẹ̀ padà sí itàn ipilẹ̀şẹ̀ níbi tí

ifarakanra wolli aláìgbòràn àti Jeroboamu ti dé imúşę rẹ. Èrì Bíbélì ęe idánimò àşotélé kan nípa Josiah tí yóò wá, àti nígbà tí itàn tí wolli aláìgbòràn şàpeęe rẹ tún ęe ara rẹ ní 1844, aşotélé rẹ nípa orúkọ nàà tún fi ara rẹ sílẹ lẹkẹkansi sínú itàn àşotélé.

Ní ojọ kẹwáá oşù Kẹsàn-án, ođún 2001, Kinnìùn ẹyà Júda dari àwọn èniyàn Rẹ ti ikeyin-ojọ pada sí àwọn ọnà àtijọ ti Jeremiah, ẹyí tí ó sojú ođún mẹrindínlógórin tí Ọjíşę Májẹmú nàà fi kọ tẹnpili kan láti wá sí lójiji ní October 22, 1844. Josiah ti şawári ẹgún Mose bí ó ti bẹrẹ işę titún tẹnpili nàà ęe. Isaiah sojú işę àwọn eęberún kan ó lé mẹrinlélógóji gẹgẹ bí işę imúpadàbòşipò.

Wọn yóò sì tún àwọn ibi ahoro àtijọ kọ, wọn yóò gbé àwọn iparun işáájú dide, wọn yóò sì tún àwọn ilú tí ó ti di ahoro ęe, àwọn iparun ọpọ iran. Isaiah 61:4.

Işę Jósáyà nínú titúnşę àti imúpadàbòşipò tẹnpili nàà, ni işę tí Aisáyà fi hàn pé àwọn èniyàn Ọlórùn ti ojọ ikeyin yóò ęe, nítorí gbogbo àwọn wolli sòrò nípa ojọ ikeyin ju ojọ tí wọn gbé ayé wọn lọ. Işę nàà pẹlú ni a fi şàpeęe rẹ nípasẹ àwọn tí wọn jáde kúrò ní Bábílóni ní àkókò Ẹsírà.

Nítorí àwa jẹ ẹrú; şugbón Ọlórùn wa kò kọ wá sílẹ nínú igbẹkùn wa, bí kò ęe pé ó fi àánú hàn sí wa ní ojú àwọn ọba Pérsiá, láti fún wa ní isođotun, láti gbé ilé Ọlórùn wa kalẹ, àti láti tún àwọn ibi iparun rẹ ęe, àti láti fún wa ní odi kan ní Júda àti ní Jerúsálẹmú. Esra 9:9.

Işę tí Ẹsírà ęe nígbà tí wọn jáde kúrò ní Babiloni ni a ęeé parí, ó sì n şàfihàn işę itúnşę tẹnpili tí Jósíà n ęe, işę tí Aisáyà fi mọ àwọn èniyàn Ọlórùn ti ojọ ikeyin, ó sì bẹrẹ ní September 11, 2001. Nínú Ifihàn pẹlú, Jòhánù tún fi işę nàà mọ.

Ohùn nàà tí mo gbọ láti ọrun sì tún bá mi sòrò, ó ní, Lọ gba iwé kékeré tí ó sí sílẹ nínú ọwọ angeli nàà tí ó dúró lóri òkun àti lóri ilẹ. Mo sì tọ angeli nàà lọ, mo sì wí fún un pé, Fun mi ní iwé kékeré nàà. Ó sì wí fún mi pé, Gba á, kí o sì jẹ ẹ tán; yóò mú inú rẹ korò, şugbón nínú ẹnu rẹ yóò dùn bí oyin. Mo sì gba iwé kékeré nàà nínú ọwọ angeli nàà, mo sì jẹ ẹ tán; ó sì dùn nínú ẹnu mi bí oyin: şugbón ní kété tí mo jẹ ẹ tán, inú mi korò. Ó sì wí fún mi pé, Ó yẹ kí o tún sọ àşotélé níwájú ọpọ èniyàn, àti orilẹ-èdè, àti ahọn, àti àwọn ọba. A sì fi esusù kan tí ó dàbí ọpá fún mi: angeli nàà sì dúró, ó ní, Dide, kí o sì wọn tẹnpili Ọlórùn, àti pepe, àti àwọn tí n jòsìn nínú rẹ. Şugbón àgbàlá tí ó wà níta tẹnpili fi sílẹ, má sì ęe wọn ún; nítorí a fi í fún àwọn Kẹfẹri: wọn yóò sì tẹ ilú mímọ nàà mólẹ ní eşẹ fún oşù méjilélógóji. Èmi yóò sì fún àwọn ẹlẹrii mi méjèjèji ní agbára, wọn yóò sì máa sọ àşotélé fún ojọ eęberún kan ó lé igba méji, àti ọgọta, tí wọn fi aşọ ọfọ wọ. Ifihan 10:8–11:3.

Nínú ipinrọ yií, Jòhánù dúró fún àwọn Miléràiti tí wọn ti jẹ ifẹşẹrò nàà tí ó wà ní ọwọ ángeli nàà nígbà tí Ó sọkalẹ ní August 11, 1840, şugbón tí wọn sì tún jiyà idààmú kíkórò ti October 22, 1844. Nígbà tí ó dúró níbi idààmú kíkórò ti 1844, a sọ fún Jòhánù pé òun, gẹgẹ bí àmi àwọn èniyàn Ọlórùn ti ojọ ikeyin, gbọdọ tún iriri tí 1840 sí 1844 şàpeęe rẹ ęe, báyií ni ó ęe n tọka síwájú sí September 11, 2001, àti sí òfin Sunday tí n bọ láipẹ. A sọ fún un pé, “Ìwọ gbọdọ tún sọtélé níwájú ọpọlọpọ èniyàn, àti orilẹ-èdè, àti ahọn, àti àwọn ọba,” tí ó n şàpeęe pé gbogbo ayé ni a ó fi imólẹ kún nígbà tí ángeli nàà bá sọkalẹ nínú Ifihàn orí kejidínlógún, nígbà tí a tún itàn Ifihàn orí kẹwáá ęe—“line upon line.”

Ní ibáṣepò pèlú idánimò itàn tí a ó tún ṣe nígbà tí àwọn èniyàn Olórún ti ojú ikeyìn yóò tún sọtélẹ̀, a sọ fún Jòhánù pé kí ó “dìde kí ó sì wọn” tẹ̀npilì Olórún. “Ìwọn” rẹ̀ ni a dá mò ní pátó, nítorí a ti fi í sí ọ̀dún 1844, níbi tí inú rẹ̀ ti di korò nítorí idààmú ti October, 22. A sọ fún un pé kí ó wọn tẹ̀npilì nàà, ṣùgbón kí ó fi àgbàlá sílẹ̀, èyí tí a jẹ́ kó mò pé ó sojú àkókò àwọn Keferi, nígbà tí wọn yóò tẹ̀ àgbàlá nàà mọ̀lẹ̀ fún egbèrún kan, ọgórùn-ún méjì, àti ọgọ́ta ọ̀dún. Egbèrún kan, ọgórùn-ún méjì, àti ọgọ́ta ọ̀dún nàà parí ní 1798. Jòhánù ní láti bèrẹ̀ ìwọn rẹ̀ ní 1798, kí ó sì fi egbèrún kan, ọgórùn-ún méjì, àti ọgọ́ta ọ̀dún tó ṣáájú sílẹ̀, níbi tí tẹ̀npilì ti ẹ̀mí àti Jérúsálẹ̀mù ti ẹ̀mí ti jẹ́ títe mọ̀lẹ̀. Ó dúró níbi idààmú ọ̀dún 1844, nítorí nàà láti 1798 sí 1844, ọ̀dún m̀erindínlógọ́ta ni. Àwọn ọ̀dún m̀erindínlógọ́ta wònyí sojú tẹ̀npilì nàà.

Nígbà tí Jòhánù, gégé bí àwọn èniyàn Olórún ti ojú ikeyìn yóò tún sòrò àsọtélẹ̀, gégé bí wọn ti ṣe láti ọ̀dún 1840 títi dé 1844, wọn yóò bèrẹ̀ nígbà tí àngẹ̀lì nàà sòkalẹ̀ ní imúṣe àsọtélẹ̀ kan nípa Íslámù. Iṣẹ̀ wọn ti tún sòrò àsọtélẹ̀ yóò bèèrè iṣẹ̀ ìwọn tẹ̀npilì nàà, iṣẹ̀ nàà sì yóò dúró fún ìwádíi àwọn “ònà àtìjọ́”, èyí tí ó jẹ́ itàn tí “tẹ̀npilì” nàà ṣàpẹ̀rẹ̀, tí ó bèrẹ̀ ní àkókò ọ̀pin ní 1798, tí ó sì parí pèlú ibànújẹ̀ nílá ti 1844. Bí wọn ṣe bèrẹ̀ iṣẹ̀ wọn ti ìwádíi àwọn ònà àtìjọ́ ti Jeremiah, èyí tí í ṣe “tẹ̀npilì ọ̀dún m̀erindínláàádòrin” ti Jòhánù, a rí egún Mòsè nínú àwókù tí a ti fón ká sí gbogbo tẹ̀npilì nàà, a sì mú àsọtélẹ̀ nípa Josiah tí yóò wá ṣe. Iṣẹ̀ Josiah ni Isaiah tún fi hàn lẹ̀kansi pèlú:

Àwọn tí yóò sì ti inú rẹ̀ jáde ni yóò tún àwọn ibi ahoro àtìjọ́ kó; ìwọ̀ yóò gbé àwọn ipilẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iran dìde; a ó sì máa pè ọ̀ ní, Atúnṣe ibi ifò; Olùmú ònà padà bọ̀ sípò kí a lè máa gbé inú wọn. Isaiah 58:12.

Àwọn èniyàn Olórún ní ojú ikeyìn ni wọn yóò tún àwọn “ònà láti máa gbé inú wọn” ṣe, èyí tí ó jẹ́ “àwọn ònà àtìjọ́” ti Jeremiah. Wọn ní láti tún àwọn ibi iparun àtìjọ́ kó, gégé bí àwọn ọ̀sìṣe nínú itàn Josiah àti Ezra ṣe n ́ ṣe àṣeparí. Wọn ní láti lo ònà iṣe “ilá lóri ilà,” nítorí wọn kì yóò kan “gbé dìde” itàn ipilẹ̀ Adventism nikan, èyí tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ tẹ̀npilì ọ̀dún m̀erindínlógórin, ṣùgbón nípa ṣìṣe bèè wọn tún ní láti “gbé àwọn ipilẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ iran dìde.” Wọn ní láti mò pé gbogbo iṣìṣe àtúnṣe ni ó n sojú iṣẹ̀ ipilẹ̀ kan, pé “ilá lóri ilà,” ni ó n tọ́ka sí àwọn ipilẹ̀ ojú ikeyìn láti 1798 sí 1844. Wọn ní láti tún “ìhò nàà” ṣe, ìhò nàà sì n sojú ibèrẹ̀ ifò kan nínú ohun èlò tàbí ọ̀giri tí ó n sí ònà sílẹ̀ fún àjálù míràn tí yóò tẹ̀ lé e. “Ìhò” tí a ní láti tún ṣe ni iṣòtẹ̀ 1863.

Nígbà tí Josiah dé ní September 11, 2001, àwọn èniyàn Olórún ikeyìn-ojú padà sí àwọn ònà àtìjọ́ Jeremiah, wọn sì bèrẹ̀ sí í wọn itàn àwọn Millerite. Wọn ṣàwárí “ìhò nàà.” Wọn dá itòótọ́ àwọn iyebiye inú alá Miller mò bí wọn ṣe n kó “àwọn ibi ahoro àtìjọ́.” Wọn ṣàwárí “àkókò méje,” gégé bí Josiah nàà ti ṣe, wọn sì tún itòótọ́ Lefitiku ogún-ún àti m̀efà ṣe, nípa bèè wọn sì gbé “àwọn ahoro iṣáájú” dìde. Nígbà tí wọn tún “iṣáájú” àti “ikeyìn” àwọn ahoro Lefitiku ogún-ún àti m̀efà ṣe, nígbà nàà ni wọn mò pé ọ̀kan parí ní 1798, èkejì sì parí ní 1844. Nípa bèè, iṣẹ̀ wọn ti gbígbé àwọn ahoro iṣáájú dìde ni “ọ̀pá” gan-an tí a fi fún Johanu, èyí tí ó jẹ́ kí ó lè wọn tẹ̀npilì nàà.

Kiniun ti eya Juda mu àwọn èniyàn Rẹ̀ padà sí àwọn ònà àtìjọ́, kí wọn lè rí ihinrere ọ̀jọ̀ ikeyìn nàà, àti pé ihinrere ọ̀jọ̀ ikeyìn nàà ni ihinrere Islam ti ègbé kẹ́ta. Nígbà tí wọn nígbèyìn-gbèyàà ṣàwárí àwọn tábilì mímọ́ méjì ti Habakkuk, gégé bí a ti ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú àwọn àtẹ̀ iṣàkóso aṣáájú-ònà 1843 àti 1850, wọn rí i pé ipilẹ̀ nàà ní “àwọn ègbé m̀eta” ti Ifihàn orí kejọ́ nínú, àti pé ègbé kejì ti parí ní itàn ipilẹ̀ níbi tí a ti gbé tẹ̀npilì àwọn Millerite ró. Nígbà nàà ni wọn mò pé ọ̀ye ilàna ilò m̀eta ti

àwọn àsọtélẹ̀ ni Kiniun ti eya Juda ti ti fi lélé tẹ̀lẹ̀, kí, nígbà tí wọn bá padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ́ ti Jeremiah, wọn lè mò “ìsinmi àti ìtura,” èyí tí í ẹ̀ ihìnre ọ̀jò ikéyìn ti ègbé kẹ̀ta, tí a fi àwọn ẹ̀lẹ̀rì méjì ti ègbé kííní àti ègbé kejì dá mò tí a sì fi múlẹ̀.

A ó bá ikékọ̀ọ̀ yìi lọ ní àpílẹ̀kọ́ tí ó tẹ̀lẹ̀.

“Ọ̀tá n wá ọ̀nà láti yí ọ̀kàn àwọn arákùnrin àti arábinrin wa kúrò nínú iṣẹ̀ ìmúrasílẹ̀ àwọn ènìyàn kan láti dúró ní àwọn ọ̀jọ́ ikéyìn wònyí. Àwọn ẹ̀tàn ogbón rẹ̀ ni a pèsè láti mú kí ọ̀kàn àwọn ènìyàn yà kúrò lódò àwọn ewu àti ojúṣe wákàtí yìi. Wọn ka ìmọ̀lẹ̀ tí Kristi wá láti ọ̀run láti fi fún Johanu nítorí àwọn ènìyàn Rẹ̀ sí asán. Wọn kòni pé àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí ó wá níwájú wa gan-an kò ẹ̀ pàtàkì tó bẹ̀ẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí kí a fi àkíyèsí àkànṣe sí wọn. Wọn sọ ọ̀títọ́ tí ó ní ìpílẹ̀ṣe ọ̀run di asán, wọn sì gba irírí àwọn ènìyàn Ọ̀lọ̀run ti igbà àtíjọ́ wọn lówó wọn, ní fifi ìmọ̀ èké dípò rẹ̀ fún wọn.

“ ‘Báyìí ni Olúwa wí, Ẹ̀ dúró ní ọ̀jọ́ ọ̀nà, kí ẹ̀ sì wo, kí ẹ̀ sì béèrè fún àwọn ọ̀nà àtíjọ́, níbi tí ọ̀nà rere wá, kí ẹ̀ sì máa rìn nínú rẹ̀.’ Jeremiah 6:16.

“Kí ẹ̀nikẹ̀ni má ẹ̀ wá ya àwọn ìpílẹ̀ igbàgbọ́ wa kúrò—àwọn ìpílẹ̀ tí a fi lélé ní ibèrẹ̀ iṣẹ̀ wa nípasẹ̀ ikékọ̀ọ̀ ọ̀rọ̀ náà pẹ̀lú àdúrà àti nípasẹ̀ ìfihàn. Lóri àwọn ìpílẹ̀ wònyí ni a ti n kọ̀ ilé fún ọ̀dún àádọ́ta sẹ̀yìn. Àwọn ènìyàn lè rò pé wọn ti rí ọ̀nà tuntun kan àti pé wọn lè fi ìpílẹ̀ tí ó lágbára jù èyí tí a ti fi lélé lọ. Ẹ̀gbón èyí jẹ̀ itànje nílá. Kò sí ẹ̀ni tí ó lè fi ìpílẹ̀ m̀ìràn lélé bí kò ẹ̀ èyí tí a ti fi lélé.”

“Ní àtẹ̀yìnwá, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ènìyàn ti gbiyànjú láti kọ̀ igbàgbọ́ tuntun, láti fi àwọn ilàna tuntun kalẹ̀. Ẹ̀gbón báwo ni ilé tí wọn kọ̀ náà ẹ̀ pẹ̀ tó dúró? Kò pẹ̀ tán, ó wó lulẹ̀, nítorí a kò fi í lélé lóri Àpáta.”

“Sé àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn àkókó kò ní láti dojú kọ̀ àwọn ọ̀rọ̀ ènìyàn bí? Sé wọn kò ní láti fetí sí àwọn èkọ̀ èké, léyìn náà, nígbà tí wọn bá ti ẹ̀ ohun gbogbo tán, kí wọn dúró ẹ̀sin, ní wí pé: ‘Nítorí kò sí ẹ̀ni tí ó lè fi ìpílẹ̀ m̀ìràn lélé ju èyí tí a ti lélé lọ?’ 1 Corinthians 3:11.”

“Nítorí náà, a ní láti dì ibèrẹ̀ igbókànlẹ̀ wa mú ẹ̀sin tí dé ọ̀pin. A ti fi ọ̀rọ̀ agbára ránṣe láti ọ̀dọ̀ Ọ̀lọ̀run àti láti ọ̀dọ̀ Kristi sí àwọn ènìyàn yìi, ní mímú wọn jáde kúrò nínú ayé, ní igbésẹ̀ ní igbésẹ̀, sínú ìmọ̀lẹ̀ kedere ti ọ̀títọ́ ìsinsin yìi. Pẹ̀lú ètẹ̀ tí iná mímọ̀ ti kàn, àwọn ìránṣe Ọ̀lọ̀run ti kéde ìránṣe náà. Ìsọ̀rọ̀ àtòrunwá ti fi èdìdì rẹ̀ lé ọ̀títọ́ tí a kéde, gẹ̀gẹ̀ bí ohun tòótó.”

Testimonies, ìdì 8, 296, 297.